

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. กรอบแนวคิดการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
7. สรุปผลการวิจัย
8. อภิปรายผล
9. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพสมรส สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ การถือครองที่อยู่อาศัย และการถือครองที่ดิน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ ตำบลหนองพันทา จำนวน 12 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านห้วยลึก หมู่ที่ 2 บ้านห้วยลึก หมู่ที่ 3 บ้านโพนทอง หมู่ที่ 4 บ้านโนนแก้ว หมู่ที่ 5 บ้านหนองนาคำ หมู่ที่ 6 บ้านหนองพันทา หมู่ที่ 7 บ้านจันทเหล็กใหญ่ หมู่ที่ 8 บ้านป่าไร่ หมู่ที่ 9 บ้านโนนม่วง หมู่ที่ 10 บ้านโนนแก้วน้อย หมู่ที่ 11 บ้านพัฒนาพร หมู่ที่ 12 บ้านโนนโพธิ์ศรี

2. ประชากร ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองพันทา อำเภอไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ 12 หมู่บ้าน จำนวน 641 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองพันทา อำเภอไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคำนวณได้โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973 : 727) จำนวน 247 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานะภาพการสมรส สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ การถือครองที่อยู่อาศัย การถือครองในที่ทำกิน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนพาราในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ คัดแปลงจากกรอบแนวคิดของ เฟอร์แรนส์ และพาวเวอร์ (Ferrans and Power, 1992 : 86) โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและหน้าที่ ด้านสังคม เศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพสมรส สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลัก

อาชีพรอง รายได้ การถือครองที่อยู่อาศัย การถือครองในที่ทำกิน ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามรายการ(Check Lists) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกยางพารา 4 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open- ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.84) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 29 ปี (ร้อยละ 46.96) ส่วนใหญ่จบการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 39.27) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 51.82) ส่วนใหญ่สถานภาพทางครอบครัวเป็นหัวหน้าครัวเรือน (ร้อยละ 38.46) ส่วนใหญ่อาชีพหลักเป็นอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 37.65) ส่วนใหญ่อาชีพรองเป็นรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 41.29) ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-15,000 บาท (ร้อยละ 36.03) ส่วนใหญ่การถือครองในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง (ร้อยละ 53.45) ส่วนใหญ่การถือครองในที่ทำกินเป็นเจ้าของ (ร้อยละ 67.20)

2. ระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบล

หนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสุขภาพและหน้าที่ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านสังคมเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 2.60$) และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ($\bar{X} = 2.40$)

2.1 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ด้านสุขภาพและหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ เกษตรกรมีการทำกิจกรรมสันทนาการ ($\bar{X} = 4.99$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ เกษตรกรมีการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.00$) เกษตรกรได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี ($\bar{X} = 3.00$) และอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ เกษตรกรมีเวลาว่างสำหรับตนเองในการพักผ่อน ($\bar{X} = 2.01$) เกษตรกรมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 2.01$) ตามลำดับ

2.2 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ด้านสังคมเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ เกษตรกรมีรายได้เพียงพอกับการชำระหนี้สิน ($\bar{X} = 4.99$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ เกษตรกรมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ($\bar{X} = 3.00$) เกษตรกรมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ ($\bar{X} = 3.00$) และอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการกีดขวาง ($\bar{X} = 2.01$) เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำสวนยางพารา ($\bar{X} = 2.00$) ตามลำดับ

2.3 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ด้านจิตวิญญาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ เกษตรกรมีความพึงพอใจในชีวิต ความสุข และความคุณค่าในตัวเอง ($\bar{X} = 3.00$) เกษตรกรมีการรับรู้ในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ ($\bar{X} = 3.00$) เกษตรกรมีการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง ($\bar{X} = 3.00$) และอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ เกษตรกรมีความเชื่อด้านศาสนา ($\bar{X} = 2.01$) และเกษตรกรมีความเชื่อด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 2.00$) ตามลำดับ

2.4 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เกษตรกรมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 3.01$) เกษตรกรมีครอบครัวที่อบอุ่น ($\bar{X} = 3.00$) และอยู่

ในระดับน้อย 3 ข้อ คือ เกษตรกรมีการอบรมปมนิสัยที่ดีให้กับบุตรหลาน ($\bar{X} = 2.01$) เกษตรกรให้ความสำคัญกับบุคคลในครอบครัว ($\bar{X} = 2.01$) เกษตรกรอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ดี ($\bar{X} = 2.01$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา ผลการวิจัย พบว่า มีเพียง 5 ตัว ที่สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้ร้อยละ 13 ($R^2 = 0.13, p < .05$) ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวนี้มีอำนาจการทำนายคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพาราโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส ซึ่งหมายความว่า เกษตรกรชาวสวนยางมีอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก คือ ปลูกยางพารา อาชีพรอง คือ รับจ้างทั่วไป เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีรายได้สูงรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำ เกษตรกรชาวสวนยางพาราเพศชายรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเพศหญิง และเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีคู่สมรสรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็น โสด หม้าย แยกกันอยู่หรืออยู่ร้าง

4. ผลการวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านสุขภาพและหน้าที่ เรียงลำดับจากจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย ดังนี้ ควรจัดสถานที่ออกกำลังกายในชุมชนเพื่อให้เกษตรกรมีสถานที่ออกกำลังกาย ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็ง โดยเฉพาะเรื่องการส่งเสริมสุขภาพเกษตรกรสวนยาง เพื่อช่วยป้องกันการบาดเจ็บ

2. ด้านสังคมเศรษฐกิจ เรียงลำดับจากจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย ดังนี้ ควรหาตลาดรองรับผลผลิตให้เกษตรกรเพื่อจะได้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ควรมีวิทยากรมาฝึกอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องเกี่ยวกับ ยางพาราอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านจิตวิญญาณ เรียงลำดับจากจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย ดังนี้ ควรให้เกษตรกรนำหลักธรรมคำสอนของศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เกษตรกรสวนยางมีการกราบไหว้ขอขมาเจ้าที่ก่อนทำการเปิดกรีดยางเป็นประจำทุกปี

4. ด้านครอบครัว เรียงลำดับจากจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย ดังนี้ ควรให้เกษตรกรดำเนินชีวิตครอบครัวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ควรให้เกษตรกรมีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว

อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขต ตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ได้นำมาอภิปราย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นไปได้ว่า เกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา มีความรู้ทั่ว รู้เท่าทันและความเข้าใจอย่างแยกได้ในเหตุผลแห่งความดี ความชั่ว ความมีประโยชน์และความมีโทษในการประกอบอาชีพทำสวนยาง ซึ่งนำไปสู่ความมีจิตใจอันดีงามและเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ รวมทั้งมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสุภา แก้วบริสุทธิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพูลศักดิ์ อินทร โยธาและภักดี บุญเจริญ (2547 : บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัย เรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อทราบถึงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ที่เข้าร่วมโครงการสงเคราะห์ปลูกยางพารา ทั้งในพื้นที่ปลูกยางเดิมในภาคใต้และพื้นที่ปลูกยางใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า มีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น สอดคล้องกับนายชุมพลภัทร์ คงธนจารอนันต์ (2543 : บทคัดย่อ) การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีการจับจ่ายใช้สอยในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสุภาลักษณ์ เขียวจำ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะการสนับสนุนทางสังคมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับคุณภาพชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร จำนวน 350 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนทางสังคมและมีระดับคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับมณูญ บูรณพัฒนา (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การจัดบริการสวัสดิการสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตประชาชน ของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนเห็นว่าเทศบาลตำบล

ยางเน็ง มีการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับ ศิริชัย รอดทัศนาศนา (2550 : 99-102) ศึกษาความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในพื้นที่โครงการศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็น การศึกษาการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และด้าน ชีวิตการทำงานอยู่ในระดับสูง ไม่สอดคล้องกับอัมพร ไทยขำ (2553 : บทคัดย่อ) คุณภาพชีวิต ของเกษตรกร : กรณีศึกษาเกษตรกร ปลูก ไม้ยูคาลิปตัสในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก จาก การศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัวเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอไชยพิสัย จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพสมรส สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ การถือครองที่อยู่อาศัย และการถือครองที่ดิน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา ได้แก่

1. อาชีพหลัก ผลการศึกษา พบว่า อาชีพหลักมีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ซึ่งในการศึกษานี้พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพ เพราะว่าเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบลช่วยในการหารายได้เลี้ยงครอบครัวกับทั้งทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ก่อให้เกิดจิตสำนึกรักในอาชีพการทำสวนยางที่จะคงอยู่เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และยังคงได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและสังคมญาติพี่น้องในชุมชนชนบทอีกด้วย อันจะก่อให้เกิดทันทางสังคมที่จะสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมถึงส่งผลประโยชน์แก่ชุมชนที่จะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง

2. อาชีพรอง ผลการศึกษา พบว่า อาชีพรองมีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ซึ่งในการศึกษานี้พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร มีการปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพรองมีการปลูกไม้ผลพืชผักและอื่น ๆ ซึ่งอาชีพทำการเกษตรก็เป็นอาชีพที่สามารถสร้างความมั่นคงและมั่นคงได้ ถ้าผู้ผลิตใช้ความคิด ความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจ ความมีวินัย และความต่อเนื่องในการผลิตอย่างจริงจัง

3. รายได้ ผลการวิจัยพบว่า รายได้มีผลในด้านบวกต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา หมายความว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีรายได้สูงมีการรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย เพราะรายได้คือสิ่งเอื้ออำนวยให้บุคคลมี โอกาสได้รับการสนองตอบด้านต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

4. เพศ ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพาราโดยพบว่า เกษตรกรที่เป็นเพศชายมีการรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเพศหญิง สาเหตุส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากสภาพความเป็นจริงในบริบทที่ศึกษาซึ่งพบว่า เพศชายภายหลังเสร็จสิ้นภารกิจในงานอาชีพมักจะพักผ่อนได้ทันที ในขณะที่ผู้หญิงต้องทำงานบ้านต่อ และผลจากการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตรายด้านพบว่าเพศชายมีการรับรู้คุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเพศหญิงในทุกด้าน

5. สถานภาพสมรส ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพสมรสมีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีคู่สมรสจะรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ไม่มีสถานภาพสมรส โสด หม้าย แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง ทั้งนี้ก็เพราะการมีคู่สมรสจะทำให้ได้รับการเกื้อหนุนจากคู่ของตน มีผลให้บุคคลมีความภาคภูมิใจและรู้สึกว่าคุณค่า และช่วยให้บุคคลดูแลตนเองได้ดีขึ้น

โดยสรุปการศึกษาครั้งนี้ได้ พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง ซึ่งตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารามีจำนวน 5 ตัวแปร โดยทั้ง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้ร้อยละ 13 และสามารถเรียงลำดับตามอำนาจการทำนายของตัวแปรดังกล่าว จากมากไปหาน้อย คือ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรที่ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว การถือครองในที่อยู่อาศัย และการถือครองในที่ทำการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ ไช้พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ควรจะดำเนินการดังนี้

- 1.1.1 ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการใช้มีดกรีดยางที่ปลอดภัย
- 1.1.2 ควรมีการจัดกิจกรรมการดูแลสุขภาพของกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
- 1.1.3 ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ

เอวและหลัง

1.1.4 ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในขั้นตอนของการกำจัดวัชพืชและใส่ปุ๋ย

1.2 ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ โขงพิสัย จังหวัดบึงกาฬ ควรจะดำเนินการดังนี้

1.2.1 ควรส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางที่อาจมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง รายได้น้อย และไม่มีคู่สมรส

1.2.2 ควรส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยด้านอาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส

1.2.3 ควรส่งเสริมคุณภาพชีวิตในกลุ่มเกษตรกรที่มีพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

1.3 ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ โขงพิสัย จังหวัดบึงกาฬ ควรจะดำเนินการดังนี้

1.3.1 ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้มากยิ่งขึ้น

1.3.2 ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำสวนยางพาราให้มากยิ่งขึ้น

1.3.3 ควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีความเชื่อด้านจิตวิญญาณให้มากยิ่งขึ้น

1.3.4 ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการอบรมบ่มนิสัยที่ดีให้กับบุตรหลานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอ โขงพิสัย จังหวัดบึงกาฬในเชิงคุณภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
ชาวสวนยางในเขตตำบลหนองพันทา อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬด้วยกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY